

WYPEŁNIA UCZEŃ PESEL <table border="1" style="display: inline-table; width: 150px; height: 25px; vertical-align: middle;"></table> Kod ucznia <table border="1" style="display: inline-table; width: 60px; height: 25px; vertical-align: middle;"></table>	UZUPEŁNIA NAUCZYCIEL ☐ dysleksja
--	--

Próbný egzamin ósmoklasisty

Kwiecień 2018

Przygotowanie do egzaminu zewnętrznego

z języka polskiego dla klasy 7

Informacje dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 14 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój PESEL i kod.
3. Czytaj uważnie teksty, a następnie wykonuj wszystkie zadania umieszczone pod nimi.
4. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
6. W zestawie znajdują się różne typy zadań. Ich rozwiązania zaznacz na karcie odpowiedzi w przedstawiony sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź A:

A	B	C	D
---	---	---	---

- wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiednimi literami lub liczbą i literą, np. gdy wybierzesz odpowiedź PP lub AC albo A1:

PP	PF	FP	FF
----	----	----	----

 lub

AC	AD	BC	BD
----	----	----	----

 lub

A1	A2	A3	B1	B2	B3
----	----	----	----	----	----

- 7. Staraj się nie popełnić błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź, np.

A	B	C	D
---	---	---	---

8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 120 minut.
10. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać 51 punktów.

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–9.

Adam Mickiewicz
Świtezianka (fragment)

[...]

Bieży i patrzy, patrzy i bieży;
Niesie go wodne przestworze,
Już z dala suchych odbiegł wybrzeży,
Na średnim¹ igra jeziorze.

I już dłoń śnieżną w swej ciśnie dłoni,
W pięknych licach topi oczy,
Ustami usta różane goni
I skoczne okręgi toczy.

[...]

„A gdzie przysięga? gdzie moja rada?
Wszak kto przysięgę naruszy,
Ach, biada jemu, za życia biada!
I biada jego złej duszy!

Nie tobie igrać² przez srebrne tonie
Lub nurkiem pluskać w głąb jasną;
Surowa ziemia ciało pochłonie,
Oczy twe żwirem zagasną.

A dusza przy tym świadomym³ drzewie
Niech lat doczeka tysiąca,
Wiecznie piekielne cierpiąc żarzewie
Nie ma czym zgasić gorąca”.

Słyszysz to strzelec, błędny krok niesie,
Błędnymi rzuca oczyma;
A wicher szumi po gęstym lesie,
Woda się burzy i wzdyma.

Burzy się, wzdyma i wre aż do dna,
Kręconym nurtem pochwyca,
Roztwiera paszczę otchłan podwodna,
Ginie z młodzieńcem dziewica.

Woda się dotąd burzy i pieni,
Dotąd przy świetle księżyca
Snuje się para znikomych cieni;
Jest to z młodzieńcem dziewica.

¹ **Średnim** – tu: środkowym.

² **Igrać** – bawić się.

³ **Świadomym** – tu: będącym świadkiem.

Ona po srebrnym płąsa jeziorze,
On pod tym jęczy modrzewiem.
Kto jest młodzieniec? – strzelcem był w borze.
A kto dziewczyna? – ja nie wiem.

A. Mickiewicz, *Ballady i romanse oraz inne wiersze*, Zielona Sowa, Kraków, s. 21–23 (186 słów).

Zadanie 1. (0–1)

Zacytuj wers świadczący o tym, że narrator ma ograniczoną wiedzę o wydarzeniach i bohaterach.

Zadanie 2. (0–2)

Wyjaśnij, jakie funkcje pełnią:

- a) pytania rozpoczynające wypowiedź bohaterki.
- b) wyliczenie czasowników we fragmencie *Burzy się, wzdyma i wre aż do dna*.

a) _____

b) _____

Zadanie 3. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedzi A lub B i C lub D.

Pojawiający się w tekście wyraz *żarzewie* pochodzi od słowa A/B i można go zastąpić synonimem C/D

- A. żarzyć się
- B. żarliwość

- C. męka
- D. ogień

Zadanie 4. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W przytoczonym fragmencie charakterystyka bezpośrednia tytułowej bohaterki pojawia się w strofie

- A. pierwszej.
- B. drugiej.
- C. czwartej.
- D. ostatniej.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 5. (0–2)

a) Którym z poniższych cytatów można wyrazić wymowę utworu Adama Mickiewicza?
Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. *Przebaczenie jest najtrudniejszą miłością.* (Albert Schweitzer)
B. *Nic w naturze nie ginie. Nie ma kary bez winy.* (Tadeusz Dołęga-Mostowicz)
C. *Nie winię nikogo, gdyż to nie ludzie winni, tylko sytuacja.* (Witold Gombrowicz)

b) Uzasadnij swój wybór, odwołując się do znaczenia cytatu i całego tekstu Adama Mickiewicza.

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz termin A albo B i odpowiednie uzasadnienie spośród 1–3.

Przytoczony tekst jest fragmentem

A.	bajki,	o czym świadczy	1.	opis emocji bohatera i występowanie monologu.
			2.	dydaktyzm utworu i wykorzystanie alegorii.
B.	ballady,		3.	nastrój grozy i elementy fantastyki.

Zadanie 7. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Woda się dotąd burzy i pieni – podkreślony wyraz pełni w tym zdaniu funkcję

- A. okolicznika sposobu.
B. okolicznika czasu.
C. dopełnienia.
D. przydawki.

Zadanie 8. (0–2)

a) Tytułowa bohaterka utworu Adama Mickiewicza jest mieszkanką jeziora. Podaj jego nazwę i zapisz formant, dzięki któremu utworzono „imię” dziewczyny.

Nazwa jeziora – _____ formant – _____

b) Wykorzystaj ten sam formant i utwórz nazwę mieszkanki wybranej miejscowości. Pamiętaj o odpowiedniej zasadzie ortograficznej.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 9. (0–1)

Motyw zdrady pojawia się w wielu utworach literackich. Wymień bohaterkę *Zemsty* Aleksandra Fredry, która złamała dane przez siebie słowo, i przypomnij, na czym ta zdrada polegała.

Bohaterka – _____

Okoliczności zdrady – _____

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 10.–20.

Wywiad z Markiem Kamińskim – zimnolubnym facetem

Zimnolubny człowiek o gorącym sercu i romantycznej duszy. Pasjonat życia. W wolnych chwilach czyta sonety Petrarki w oryginale i... planuje kolejne podróże.

W którym momencie życia zdecydował Pan, że zostanie podróżnikiem?

Jako dziecko czytałem bardzo dużo książek, również podróżniczych: Juliusza Verne'a, Adama Bahdaja, pamiętniki Amundsena¹. Zafascynował mnie świat podróży i życie, w którym dzieją się nowe rzeczy, patrzy się w przyszłość, odkrywa białe plamy na mapie.

Pamięta Pan swoją pierwszą wyprawę?

Tak, to była wycieczka z rodzicami do Karpacza (*śmiech*). Później w czasie studiów byłem dwa razy w Meksyku, raz na Kubie, przejechałem też z przyjacielem całą Europę. [...] Wybór kierunku studiów – filozofii – bardzo mi się w podróżowaniu przydał, bo filozofia uczy myślenia, a bez niego nie da się podróżować. W 1990 roku postanowiłem wybrać się na Spitsbergen. [...] Wydawało mi się, że byłem dostatecznie dobrze przygotowany na taką wyprawę, ale tak naprawdę niewiele wiedziałem o polarnym świecie. Ludzie odradzali mi, żeby jechać samemu. Mówili, że to za duże ryzyko. Koledzy pożyczyli mi liny, raki, ale był to sprzęt bardzo podstawowy, taki, z jakim idzie się w Tatry na dwa czy trzy dni. Nie było wtedy nawet goreteksu. Miałem rosyjski prymus², który od razu się zepsuł, no i przychodziły momenty krytyczne, tak jak wędrowka do Barentsburga bez wody. Nie miałem co pić przez trzy dni, mogłem ewentualnie jeść śnieg. Dużo mnie ta wyprawa nauczyła. [...]

Jak zdobywał Pan pieniądze na te wyprawy?

[...] Warto sobie uświadomić, że każda wyprawa oznacza szereg problemów, które należy rozwiązać. [...] Trzeba po prostu pokonać pewną drogę. Pieniądze są najważniejsze wtedy, kiedy chce się spędzić urlop na Bora-Bora. Przy wyprawach natomiast są tylko jedną z przeszkód, którą trzeba pokonać. Jeśli ktoś nie jest w stanie sobie z nią poradzić, to może powinien w ogóle zrezygnować, bo podczas wyprawy mogą się pojawić jeszcze większe problemy i trudniejsze sytuacje niż szukanie sponsorów i zdobywanie pieniędzy. Można nawet stracić życie.

Ile razy otarł się Pan o śmierć?

Wiele razy. Przechodziłem przez lodowe szczeliny, wpadałem do wody. Zawsze się wtedy bałem. Strach to naturalny odruch, którego nie należy się wstydzić. Myślę, że człowiek rozumny i myślący musi odczuwać respekt przed naturą. Jeśli życie cokolwiek dla niego znaczy, to powinien się bać, żeby go nie stracić. Ale strach trzeba też umieć pokonywać. Nie on ma zarządzać człowiekiem, ale człowiek nim. Sam nigdy nie bałem się do tego stopnia, aby żałować, że zdecydowałem się na daną wyprawę. [...]

¹ **Roald Amundsen** (1872–1928) – norweski badacz polarny, pierwszy zdobywca bieguna południowego.

² **Prymus** – kuchenka turystyczna.

[...]

W jaki sposób przygotowuje się Pan do swoich wypraw?

Do wyjazdu na Antarktydę przygotowywałem się osiem miesięcy. Pływałem godzinę dziennie na czas, trzy razy w tygodniu biegałem po parku krajobrazowym na dystansie 25 km, ciągnąc za sobą opony w uprzęży symulującej sanie. Ludzie, których mijałem, patrzyli na mnie dziwnie, więc od razu im mówiłem: samochód zostawiłem niedaleko stąd. Ale wracając do wypraw: należy być też przygotowanym do nich psychicznie. Trzeba mieć wyobraźnię, umieć dobrze planować, wyciągać wnioski z własnych doświadczeń, być elastycznym. Stan psychiki jest bardzo ważny, bo wszystko tak naprawdę odbywa się w głowie, a nie w ciele. Znam bardzo doświadczonych ludzi, którzy rezygnowali w trakcie wyprawy i zawracali, bo nie byli w stanie wytrzymać psychicznie, brakowało im motywacji. A do wszystkiego trzeba podchodzić z pokorą i właściwym dystansem. Jeśli w którymś momencie nawarstwiają się nasze błędy, to trzeba umieć unieść ciężar niepowodzenia. [...]

Z Markiem Kamińskim rozmawiała Anna Ibisz, „Voyage”, 16 grudnia 2003 r. (564 słowa)

Zadanie 10. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Z rozmowy wynika, że najwięcej uczymy się podczas pokonywania trudności.	P	F
Analizowanie i roztrząsanie spraw utrudnia organizację dalekich wypraw.	P	F

Zadanie 11. (0–2)

Wypowiedź Marka Kamińskiego: *Ludzie odradzali mi, żeby jechać samemu. Mówili, że to za duże ryzyko przekształć na mowę niezależną. Pamiętaj o zastosowaniu poprawnej interpunkcji.*

Zadanie 12. (0–1)

Która z przyczyn stanowiła bezpośrednie zagrożenie życia podróżnika podczas wyprawy na Spitsbergen? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. Niesprawny sprzęt.
- B. Nieprzyjazny klimat.
- C. Nieznajomość terenu.
- D. Nieprzychylność kolegów.

Zadanie 13. (0–1)

Oceń prawdziwość wniosków na temat Marka Kamińskiego. Zaznacz P przy wniosku prawdziwym.

1	Nie jest materialistą i pieniądze nie mają dla niego większego znaczenia.	P
2	Potrafi godzić się z porażkami i wyciągać z nich wnioski na przyszłość.	P
3	Często podejmuje działania brawurowe i nie liczy się z ich skutkami.	P

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 14. (0–1)

Którym określeniem nie można opisać Marka Kamińskiego? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. wytrwały
- B. nieustrudzony
- C. konsekwentny
- D. nieprzejeđnany

Zadanie 15. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przymiotnik *zimnolubny* jest takim samym typem wyrazu złożonego jak _____.

A	zimna wojna
B	wniebowzięty
C	cudzoziemiec

Zadanie 16. (0–1)

Który synonim oddaje sens podkreślonego wyrazu w zdaniu: *Myszę, że człowiek rozumny i myślący musi odczuwać respekt przed naturą*? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. strach
- B. posłuch
- C. zachwył
- D. szacunek

Zadanie 17. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń odnoszących się do zdania *Pieniądże są najważniejsze wtedy, kiedy chce się spędzić urlop na Bora-Bora*. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Przecinek oddziela zdanie główne od zdania podrzędnego okolicznikowego czasu.	P	F
W zdaniu głównym występuje orzeczenie wyrażone czasownikiem i przysłówkiem.	P	F

Zadanie 18. (0–1)

Do podanych wyrazów dobierz poprawną zasadę ortograficzną. Wpisz obok każdego wyrazu odpowiednią cyfrę.

- A. niepowodzenia _____
- B. niedaleko _____
- C. nie byli _____

1. Nie z przysłówkami w stopniu wyższym piszemy oddzielnie.
2. Nie z imiesłowami przysłówkowymi piszemy oddzielnie.
3. Nie z przysłówkami w stopniu równym piszemy łącznie.
4. Nie z czasownikami osobowymi piszemy oddzielnie.
5. Nie z rzeczownikami piszemy łącznie.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 19. (0–1)

Na podstawie tekstu uzupełnij wniosek. Wpisz w każdą lukę odpowiedni wyraz.

W przedostatniej wypowiedzi Marek Kamiński snuje rozważania na temat _____, która polega według niego na pokonywaniu _____.

Zadanie 20. (0–1)

Na podstawie ostatniej wypowiedzi podróżnika sformułuj pytanie do Marka Kamińskiego.

Zadanie 21. (0–3)

Czy przedstawiona na rysunku sytuacja może być ilustracją odwagi? Zapisz swoją opinię i ją uzasadnij, odwołując się do dwóch elementów grafiki.

Palto/Shutterstock.com

Zadanie 22. (0–4)

Napisz ogłoszenie o mającym się odbyć w twojej szkole spotkaniu z Markiem Kamińskim. Użyj dwóch argumentów, którymi zachęcisz odbiorców do udziału w tym spotkaniu. Zadbaj o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną swojej wypowiedzi.

Zadanie 23. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Napisz rozprawkę, w której uzasadnisz, że w życiu człowieka ważniejsze są wartości duchowe niż dobra materialne. Odwołaj się do podanej fraszki Jana Kochanowskiego oraz wybranej przez siebie lektury obowiązkowej. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Jan Kochanowski

Na zdrowie

Ślachetne zdrowie,
Nikt się nie dowie,
Jako smakujesz,
Aż się zepsujesz.
Tam człowiek prawie
Widzi na jawie
I sam to powie,
Że nic nad zdrowie
Ani lepszego,
Ani droższego;
Bo dobre mienie,
Perły, kamienie,
Także wiek młody
I dar urody,
Mieśca wysokie,
Władze szerokie
Dobre są, ale –
Gdy zdrowie w cale.
Gdzie nie masz siły,
I świat niemiły.
Klinocie drogi,
Mój dom ubogi
Oddany tobie
Ulubuj sobie!

Lista lektur obowiązkowych¹

Klasy IV–VI

Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)

Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*

Ignacy Krasicki, wybrane bajki

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*

Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego)

Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*

Bolesław Prus, *Katarynka*

Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*

John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*

Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce
Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie

Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie

Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek*, Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym treny I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie, Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

¹ W latach 2019–2021 na egzaminie będą pojawiały się pytania dotyczące lektur obowiązkowych tylko dla klasy VII i VIII.